

سری سوال : یک ۱

زمان آزمون (دقیقه) : تستی : ۵۰ تشریحی : ۵۰

تعداد سوالات : تستی : ۲۵ تشریحی : ۵

عنوان درس : متون نظم دوره های اسلامی اموی

رشته تحصیلی/کد درس : زبان و ادبیات عربی ۱۳۳۰۱۰۳

۱ - مَيِّزَ الْبَيْتَ الَّذِي يَتَفَاوَتُ مَضْمُونُهُ مَعَ الْآخِرِينَ؟

۱. خیر إخوانک المشارک فی الأمر و أین الشریک فی الأمر أینا؟
۲. أَخْلَفَنَ مِيعَادِي وَخُنَّ أَمَانَتِي و ليس لمن خان الامانة دين
۳. الَّذِي إِنْ حَضَرَ سَرَكَ فِي الْحَيِّ و إن غبتَ كانَ أذنا وعينا
۴. أَنْتَ فِي مَعْشَرٍ إِذَا غَبْتَ عَنْهُمْ بَدَلُوا كُلَّ مَا يَزِينُكَ شِينَا

۲ - «لَأَلْفَيْتَنِي بِالْوُدِّ بَعْدَكَ دَائِمًا عَلَى عَهْدِنَا إِذْ نَحْنُ لَمْ نَتَفَرَّقِ» عَيَّنَ الصَّحِيحَ فِي تَرْجُمَةِ الْبَيْتِ؟

۱. هیچگاه تو مرا بر پیمان دوستیمان پایبند خواهی یافت؛ چرا که از آن در گذشته نیز جدا نگشتیم.
۲. بعد از تو همیشه مرا برپیمان دوستی پایبند خواهی یافت؛ چرا که از آن در گذشته نیز جدا نگشتیم.
۳. بعد از تو همیشه مرا برپیمان دوستیمان پایبند میبینی؛ چرا که از آن در زمان حیاتت جدا نگشتیم.
۴. بعد از تو همیشه مرا بر پیمان خویشتن پایبند خواهی یافت؛ چرا که از آن در گذشته نیز جدا نگشتیم.

۳ - «فَلَا الْقَرَبُ يُدْنِي مِنْ هَوَاهَا مَلَالَةً وَلا حُبُّهَا إِنْ تَنَزَّحَ الدَّارَ يَنْزَحُ» عَيَّنَ الصَّحِيحَ فِي تَرْجُمَةِ الْبَيْتِ؟

۱. نه نزدیکی به او از ملالت عشقش می کاهد و نه به هجرت و دوریش از خانه محبتش مهجور می شود.
۲. نه نزدیکی به او، از روی ملالت از عشقش می کاهد، و نه به هجرت و دوریش از خانه محبتش مهجور می شود.
۳. نزدیک بودن از ملالت و زدگی عشقش نیست، بلکه با دوری از خانه محبتش می رود و زائل می شود.
۴. پس به او نزدیک نشوید که از عشقش با ملالت کاسته می شو. و محبتش را با دوری نمی توان از بین برد.

۴ - أَيُّ الْأَبْيَاتِ يَكُونُ فِي وَصْفِ «النَّارِ»؟

۱. وَسَقَطَ كَعَيْنِ الدِّيكِ عَاوَرَتْ صَاحِبِي أَبَاها وَهَيَّأْنَا لِمَوْعِعِهَا وَكِرَا
۲. صُهَابِيَّةٌ جَلَسَ كَأَنِّي وَرَحَلُهَا لَأَيْدِي الْمَهَارِي دُونَهَا مُتَمَتَّحُ
۳. لَهَا أَدْنُ حَشْرٍ وَ ذِفْرِي أَسِيلَةٌ وَخَدُّ كَمِرَاةِ الْغَرِيبَةِ أُسْجَعُ
۴. حَتَّى إِذَا كُنَّ مَجْجُورًا بِنَافِذَةٍ وَزَاهِقًا وَكِلَا رَوْقِيهِ مُخْتَضِبُ

۵ - مَيِّزَ الْبَيْتَ الَّذِي يَتَفَاوَتُ مَضْمُونُهُ مَعَ الْآخِرِينَ فِي مَوْضِعِ «الْفِرَاقِ»؟

۱. إِذَا حَانَ مِنْهُ دُونَ مَيِّ تَعَرَّضُ لَنَا حَنَّ قَلْبٌ بِالصَّبَابَةِ مَوْزَعُ
۲. تَفِيضُ يَدَاكَ الْخَيْرِ مِنْ كُلِّ جَانِبٍ كَمَا فَاضَ عَجَّاجُ يُرْوِي التَّنَاهِيَا
۳. وَمَا يَرْجِعُ الْوَجْدَ الزَّمَانَ الَّذِي مَضَى وَلا لَلْفَتَى مِنْ دِمْنَةِ الدَّارِ مَجْزَعُ
۴. كَأَنَّ سَنَانًا فَارَسِيَا أَصَابِنِي عَلَى كِبْدِي بِلِوَعَةِ الْبَيْنِ أَوْجَعُ

سری سوال : ۱ یک

زمان آزمون (دقیقه) : تستی : ۵۰ تشریحی : ۵۰

تعداد سوالات : تستی : ۲۵ تشریحی : ۵

عنوان درس : متون نظم دوره های اسلامی اموی

رشته تحصیلی/کد درس : زبان و ادبیات عربی ۱۳۳۰۱۰۳

۶ - عَيْنَ الْبَيْتِ الَّذِي فِي «الْخَمْرِيَاتِ»؟

۱. أُنِي لَفِي الذَّرْوَةَ الْعَلِيَا إِذَا انْتَسَبُو   مقابلٌ بَيْنَ أَخْوَالِي وَأَعْمَامِي
۲. فَلَمْ أَرِ مَيِّتًا أَبْكِي لَعِينٍ   و أَكْثَرَ جَازِعًا وَأَجَلَّ فَقَدَا
۳. إِصْدَعُ نَجِيَّ الْهُمُومِ بِالطَّرِبِ   وَاوْنَعِمَ عَلَيَّ الدَّهْرُ بَابْنَةِ الْعَنْبِ
۴. وَلَقَدْ صَدِدْنَا غَزَالًا سَانِحَا   قَدْ أَرَدْنَا ذَبْحَهُ لَمَّا سَنَحَ

۷ - «وَحَرَمْتَنِي رَدَّ السَّلَامِ وَمَا أَرَى   رَدَّ السَّلَامِ عَلَيَّ الْكَرِيمِ بِمَحْرَمٍ» عَيْنَ الصَّحِيحِ فِي تَرْجُمَةِ الْبَيْتِ؟

۱. مرا از پاسخ سلام محروم کرده ای، لیکن به حرمت پاسخ سلام کریمان اعتقادی نمی بینم.
۲. پاسخ سلام مرا حرام کرده ای، لیکن به حرمت پاسخ سلام کریمان اعتقادی ندارم.
۳. مرا از پاسخ سلام محروم کرده ای، حال آنکه پاسخ سلام انسان کریم را حرام نمی بینم.
۴. پاسخ سلام مرا منع کرده ای، در حالیکه پاسخ سلام انسان کریم حرام نیست.

۸ - «هَيَّجَ الْقَلْبَ مَغَانٍ وَصَيْرَ   دَارِسَاتٍ قَدَعَلَاهُنَّ شَجَرَ» مَا مَعْنَى «مَغَانٍ - صَيْرٍ»؟

۱. منازل - طویله ها   ۲. معابد - منازل   ۳. منازل - مراتع   ۴. تپه ها - طویله ها

۹ - عَيْنَ الصَّحِيحِ فِي الشَّرْحِ؟

۱. طَرِبْتُ وَكُنْتُ قَدْ أَقْصَرْتُ حِينَا. (أَقْصَرَ عَنِ الْأَمْرِ: أَمْسَكَ عَنْهُ مَعَ الْقُدْرَةِ عَلَيْهِ)
۲. فَإِنْ تَصْرَمِينِي لَا أَرَى الدَّهْرَ قِرَّةً لِعَيْنِي... (تَصْرَمُ: تَصْرَفُ)
۳. وَبَيْنَ دَاءٍ مِنْ فَوَادِي مَخَامِرِ (خَامِرٌ: دَاهِنٌ وَرَافِقٌ)
۴. إِذَا خَدَرْتُ رَجُلِي ذَكَرْتُكَ صَادِقًا. (خَدَرٌ: صَارَ ذَا قُوَّةٍ)

۱۰ - عَيْنَ الْخَطَأِ فِي الشَّرْحِ؟

۱. كَتَبْتُ الْيَكِ مِنْ بَلَدِي   كِتَابَ مَوْلِهِ كَمِدٍ. (مَوْلَهُ: الْحَزَنُ الشَّدِيدُ الَّذِي يَكَادُ يَذْهَبُ الْعَقْلَ)
۲. فَلَمَّا التَّقِينَا بِالثَّنِيَّةِ سَلَّمَتْ   وَنَازَعَنِي الْبَغْلُ اللَّعِينُ عَنَانِي. (الْثَّنِيَّةُ: الْعَقْبَةُ الصَّعْبَةُ)
۳. رَأَتْ رَجُلًا أَمَا إِذَا الشَّمْسُ عَارَضَتْ   فَيَضْحَى وَأَمَا بِالْعَشَى فَيُخْصِرُ. (يُخْصِرُ: يَبْرُدُ)
۴. قَلِيلٌ عَلَيَّ ظَهْرُ الْمَطِيئِ ظَلَّهُ   سَوَى مَا نَفَى عَنْهُ الرِّدَاءُ الْمُحَبَّرُ. (الْمُحَبَّرُ: غَيْرُ مَزِينٍ)

سری سوال : ۱ یک

زمان آزمون (دقیقه) : تستی : ۵۰ تشریحی : ۵۰

تعداد سوالات : تستی : ۲۵ تشریحی : ۵

عنوان درس : متون نظم دوره های اسلامی اموی

رشته تحصیلی/کد درس : زبان و ادبیات عربی ۱۳۳۰۱۰۳

۱۱ - مَيِّزَ البیت الذی یتفاوت مضمونه مع الآخرین فی موضوع «الفراق»؟

۱. ولما قضینا من منی کل حاجهً   ومَسَّحَ بالارکان من هو ماسح
۲. لِعَیْنِیکَ منها یوم حزم مَبْرَہٍ   شریجان من دمع: نزیع وسافح
۳. أخذنا بأطراف الأحادیث بیننا   وسالت بأعناق المطی الأباطح
۴. لو کنت حیبتها ما زلت ذا مِقَّةً   عندی، ولا مسَّک الادلاج والعمل

۱۲ - عین الصحیح فی غرض البیت؟

۱. أحمد الله حمدا، لاشریک له   إذ لا یعادلنا من خلقه بشر (دم)
۲. عَمَّرتِ مکرمه المساک، وفارقتِ   مامسَّها صَلَفًا ولأقتار (رثاء امرأته)
۳. خابت بنو تغلب إذ ضلَّ فارطهم   حوض المکارم، إن المجد مُبْتَدَر (مدح)
۴. نسوان تغلب لاحلمٌ ولا حسب   ولا جمال، ولولادین، ولا خَفَر (غزل)

۱۳ - «جاء الرسولُ بدين الحقِّ، فانتكبا وهل يَضِيرُ رسولَ الله أن كفروا» مامعنى: «انتكبا و يَضِيرُ»؟

۱. أدبروا وانصرفوا- يعيب
۲. انتبهوا - يسوء ويزعج
۳. عدلوا عن الحق - يَضُرُّ
۴. تفرَّقوا وانتشروا- يسمع

۱۴ - عین الصحیح فی ترجمه المفردات؟

۱. عماد تمیم کلها ولسانها   وناطقها البدآخ فی کل منطق (البدآخ: المنفرد)
۲. وإنی لأستحییک والخرقُ بیننا   من الأرض إن تلقی أخالی قالیا.(الخرق:الأرض الواسعة تتخرق فیها الریاح، قال: مُبْغَض)
۳. لیتبکِ علیه الانس والجن إذ ثوی   فتی مُضِرٌّ فی کل غرب ومشرق (ثوی:أقام ، مضر: ضائر)
۴. فما تلقی محلی فی تمیم   بذی زلل ولا نسبی ائتشابا (ائتشاب:انتساب الی الشاب)

۱۵ - أیّ الأبیات یتكون فی وصف «الناقه»؟

۱. کعقیله الدر استضاء بها   محراب عرش عزیزها العُجمُ
۲. فتکأنَّ ما أبقی البوارح والأ   مطارٌ من عَرَصاتِها الوشمُ
۳. إنی وجدتُ الامرُ أرشدَه   تقوی الاله وشرُّه الاثمُ
۴. وقوائم عوجٍ كأعمده ال   سببان عولی فوقها اللحمُ

سری سوال : ۱ یک

زمان آزمون (دقیقه) : تستی : ۵۰ تشریحی : ۵۰

تعداد سوالات : تستی : ۲۵ تشریحی : ۵

عنوان درس : متون نظم دوره های اسلامی اموی

رشته تحصیلی/کد درس : زبان و ادبیات عربی ۱۳۳۰۱۰۳

۱۶ - عَيْنَ الصَّحِيحِ فِي التَّرْجُمَةِ؟ «يَسْبَحُ الْأَلُّ عَلَى أَعْلَامِهَا وَعَلَى الْبَيْدِ إِذَ الْيَوْمَ مَتَّعَ»

۱. همه برنشانه ها و بیابان آن صحرای خشک در وقت بلند شدن روزگویی شنا می کردند و لذت می بردند.
۲. زمانی که خورشید روز مرتفع گشته بود، گویی سراب برکوه و بیابان خشک و بی آب و علفش شنا میکرد.
۳. سراب بر همه نشانه ها و بیابان آن صحرای خشک در وقت بلند شدن روزگویی شنا می کرد و لذت می برد.
۴. همه بر علائم و بیابان آن صحرای خشک در وقت پایانی کوتاه شدن روز شنا می کردند و لذت می بردند.

۱۷ - «و مَسَامِيحٌ بِمَا ضَنَّ بِهِ حَاسِرُ الْأَنْفُسِ عَنِ سُوءِ الظَّمْعِ» عَيْنَ الصَّحِيحِ فِي مَعْنَى الْمَفْرَدَاتِ عَلَى التَّرْتِيبِ؟

۱. أخوان - بَخِلَ - مُبْعِدُونَ
۲. أجواد - بَخِلَ - مُبْعِدُونَ
۳. أطواد - بَخِلَ - كَاشِفُونَ
۴. أجواد - جَادَ - مُبْعِدُونَ

۱۸ - قال ..... النحوي: لولا شعر.....لذهب ثلث لغة العرب.

۱. سيبويه - ذوالرمة
۲. يونس - الفرزدق
۳. ابن هشام - الجرير
۴. خليل - عمر بن ابي ربيعة

۱۹ - عَيْنَ الْبَيْتِ الذِي فِي «الَهْجَاءِ»؟

۱. أحييت أنفستنا، وقد بلغت منا الفناء، ونحن في دُبر
۲. ولجَّ بك الهجران حتى كأنما ترى الموت في البيت الذي كنت تألف
۳. فلقد غَزَزْنَا بعد ذلتنا بك، بعد ما نأبى عن القسر
۴. أصبحت أعلى الناس منزلةً وأحقَّهم بمكارم الفخر

۲۰ - عَيْنَ الْبَيْتِ الذِي لَيْسَ فِي مَدْحِ الْإِمَامِ زَيْنِ الْعَابِدِينَ؟

۱. مقدم بعد ذكر الله ذكرهم في كل بدء، ومختوم به الكلم
۲. مشتقة من رسول الله نبعته سابت مغارسه والخيم و الشيم
۳. يقلب رأسالم يكن رأس سيد وعينا له حولاء باد عيوبها
۴. هم الغيوث، إذ اماًزماًزمت والأسد، أسد الشرى، والبأس محتدم

سری سوال : ۱ یک

زمان آزمون (دقیقه) : تستی : ۵۰ تشریحی : ۵۰

تعداد سوالات : تستی : ۲۵ تشریحی : ۵

عنوان درس : متون نظم دوره های اسلامی اموی

رشته تحصیلی/کد درس : زبان و ادبیات عربی ۱۳۳۰۱۰۳

۲۱ - «كنا لانريخ خيولنا حتى نعطيه الغنائم المأخوذه من أعدائنا وهي معيبة ومتعبة (من شدة ودوام القتال)» عَيِّن البيت الذي يطابق مضمون العبارة؟

۱. وكنا إذا ما استكره الضيف بالقرى أتته العوالى وهي بالسُّم ترعُفُ
۲. ولانستجم الخيل حتى نُعيدها غوانم من أعدائنا ، وهي زُحَفُ
۳. كذلك كانت خيلنا مرة ترى سمانا، وأحيانا تُقَادُ فَتَعَجَفُ
۴. عليهمنا المناقضون ذحولهم فهُنَّ بأعباء المنية كُتِفُ

۲۲ - عین الصحيح فی المفهوم؟

۱. أخاف وراء القبر، إن لم يعافنى أشد من القبر وأضيقا؛ (خوفه من الجحيم)
۲. فما المرء منقوعا بتجريب واعظ إذا لم تعظه نفسه وتجاربه (التشبيب)
۳. ولم أنتبه حتى أحاطت خطيئتي ورائي ودقت للهوان عظامي (الغزل)
۴. فلوسمع الخليفة صوت داع ينادى الله: هل من مُجِير (وصف درّه)

۲۳ - يفوق الجرير أكثر شعراء عصره فبعض المجالات والأغراض الشعرية عنده .....

۱. الهجاء والمدح ودقة الوصف وفخامة الفخر.
۲. الغزل والرثاء وما الى ذلك من متطلبات الشعور.
۳. فى جزالة المدح ودقة الوصف وفخامة الفخر.
۴. فى الغزل والوصف ومالى ذلك من متطلبات الشعور.

۲۴ - عين البيت الذي يختلف فى الغرض الشعرى مع الآخرين؟

۱. هلا تحرّجت مما تفعلين بنا يا أطيب الناس، يوم الدجن، أردانا
۲. ما أحدث الدهر مما تعلمين، لكم للجل صرما ، وللالعهد نسيانا
۳. ثقنى بالله ليس له شريك ومن عنده الخليفة بالنجاح
۴. إن العين التى فى طرفها حور قتلنا، ثم لا يحيين قتلانا

۲۵ - «اگر شرم و خجالت نبود باز میگریستم .وخانه ات (قبرت) را زیارت می کردم؛ چراکه دوست را دیدار می کنند» عَيِّن البيت الذي يشير إليه؟

۱. ركان الخليط،هم الخليط، فأصبحوا متبدلين وبالديار ديار
۲. لولا الحياء، لعادنى استعبار ولزرت بيتك ،والحبيب يُزار
۳. حى المنازل إذ لابتغى بدلا بالدار دارا وبالجيران جيرانا
۴. فَحَيَّتْ من سارتكَلَّفَ موهنا مزارا على ذى حاجه متراخيا

سوالات تشریحی

۱۰۷ نمره

۱- اکتب ماتعلم عن جریر؛ حیاته، شعره، خصائصه و تفوقه و غیر ذالک فی خمسۀ أسطر

۱۰۲۳ نمره

۲- اکتب عن شاعر عمر ابن ابي ربيعه و اشرح ميقاته و ميقات شعره في ستة أسطر

۱۰۲۳ نمره

۳- «وعليک من صلوات ربک کما نصيبش الجيجُ مَبَلِّدِينَ و غاروا» لمن هذا البيت و ما هو موضوعه؟ ثمّ اشرح البيت شرحاً وافياً؟

۱۰۸۱ نمره

۴- القصيدة الشهيرة «اليتيمه»: اکتب عنها کل ماتعلم من قائلها، قول الأصمعی فيها، علّة تسميتها و ما الی ذالک؟

۱۰۶۶ نمره

۵- فيمن هذا الحديث؟ «انه أحسن أهل الاسلام تشبيها» اکتب عن الشاعر و عن شعره ما لا يقل عن سطرین؟